

mellem nogle Stater, afsluttede en Konvention om tvungen Voldgift, forelagdes der her en Mønstertype for saadanne Konventioner, hvorved Danmark og Holland kom til at indtage en fremskudt Stilling, en Hædersplads i Voldgiftstankens Historie. Ved den dansk-hollandske Konvention have to europæiske Stater for første Gang bundet sig til at lade enhver Stridighed, der ikke har kunnet løses ad diplomatisk Vej, afgøre ved Voldgiftsdomstolen i Haag.

Ved Konventionen af December 1905 med Italien kom Danmarks Navn atter i Forgrunden. Naturligvis, Italien ligger langt borte, og den direkte og praktiske Betydning af en saadan Konvention kan derfor regnes for mindre væsentlig. Men det har dog ganske sikkert en stor Betydning, at en af Stormagterne paa Danmarks Initiativ her for første Gang afslutter en Konvention med en anden Stat paa Grundlag af den dansk-hollandske Type, det vil sige med Forpligtelse til at underkaste sig Voldgifts-Domstolen i Haag i alle Tvistigheder, lige-gyldigt af hvilken Art de ere.

Imidlertid gik Tanken om gennemført obligatorisk Voldgift ikke saa hurtigt fremad, som man vel havde haabet og ventet i disse Aar. Den dansk-hollandske Traktat indeholder en Bestemmelse om Adgang for andre Stater til direkte at slutte sig til den, saaledes at der ud af denne Stamme kan vokse en samlet Konvention for en Række Stater, og vel navnlig foreløbig de mindre Stater. Men denne Forventning blev skuffet. Det blev den saakaldte Stormagtstype for Konventionerne, der blev anvendt i en Række Tilfælde, en Type, der første Gang fandt sit Udtryk i 1910 i en Traktat mellem Frankrig og England. Det var den, der blev anvendt rundt om, og som derfor ogsaa Danmark maatte nøjes med ved en Række afsluttede Traktater. Som det høje Ting bekendt, har denne Type til sin Artikel I om Voldgift i alle Tvistigheder den Tilføjelse: Dog under den Betingelse, at de ikke vedrøre en af de to kontraherende Staters Livsinteresser, Uafhængighed eller Ære, og dernæst en Bestemmelse om, at det tilkommer hver af Parterne for sig at afgøre, om et opstaaet Tvistepunkt er af en saadan vital Interesse, at det er undtaget fra Bestemmelsen om Voldgift og Voldgiftsrettens Afgørelse. Ogsaa Danmark har afsluttet en Række saadanne Konventioner, deriblandt den nu udløbne med Frankrig. Hver Gang har der i Rigsdagen lydt Beklæggelse over, at den Konvention faldt ikke sammen med Typen for den dansk-hollandske Konvention. En Konvention af

Stormagtstypen har selvfølgelig en Del mindre Betydning og er vel nærmest en platonisk Anerkendelse af Voldgiftstanken i og for sig, men paa den anden Side har den dog ogsaa, saaledes som det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Sylov) gjorde opmærksom paa, sin Betydning. En væsentlig Betydning har den ogsaa derved, at den kan blive til noget mere, at den kan blive et første Skridt paa Vejen til den fuldt tilfredsstillende Ordning, saaledes som den har fundet sit Udtryk i den dansk-hollandske Traktat. Og i Retning af at gaa videre fremad mod Maalet i den nævnte Henseende har Danmark paa ny faaet sit Navn i Forgrunden, da Danmark afsluttede Konventionen med Sverige. Denne Konvention var ganske vist af Stormagtstypen, sikkert efter Sveriges Forlangende, men i den blev for første Gang og som et hidtil enestaaende Tilfælde i Traktaterne optaget den meget væsentlige og betydningsfulde Bestemmelse, at det ikke er den enkelte Part, der ensidigt afgør, hvorvidt Tvistepunktet hører under Voldgift eller er undtaget derfra, men at det er selve Voldgifts-Domstolen, der skal afgøre dette. At denne Bestemmelse ikke blev optagen i den samtidig med Norge afsluttede Konvention, kan se mærkeligt ud, men skyldes sikkert ikke Danmark, og det kan i nogen Grad vise, hvilket sejt og ofte trælsomt Arbejde der maa ligge til Grund for de Fremskridt i denne Sag, som Danmarks Udenrigsstyre arbejder for, og i hvilket det har opnaaet forskellige saa betydningsfulde Resultater.

Den her foreliggende Konvention med Frankrig betyder et nyt Skridt fremad, der føjes til det, som den svensk-danske Konvention angiver, og Danmark har altsaa atter denne Gang den Ære at være den ene Part i en Konvention af en Art, der for første Gang afsluttes. I denne Konvention, der, som der er gjort opmærksom paa af den højt-ærede Udenrigsminister, har til Forbillede en Traktat, der oprindeligt er udarbejdet af en interparlamentarisk Konference, men gaar en hel Del videre, opregnes først en Række eventuelle Tvistepunkter, som altid skulle gøres til Genstand for Voldgift, og som aldrig af den anden Part kunne indskydes under, at de ere af en saadan vital Interesse, at de maa henhøre til Undtagelserne, og derefter følger saa Bestemmelsen fra den dansk-svenske Konvention, at opstaar der Tvist om et Punkt, der ikke her er nævnt, og den ene af Parterne vil regne det til Undtagelserne, skal den permanente Voldgifts-Domstol afgøre, hvorvidt Tvistepunktet vil være at underkaste tvungen